

Automatisering wordt een automatisme

Geen modern bedrijf meer mogelijk zonder automatisering, zo leek het wel tijdens een rondgang op enkele bedrijven in de Gentse regio. Al is een duidelijke visie van de bedrijfsleider nog altijd het eerste werkinstrument.

Ivan De Clercq

Bloemistenkring Antwerpen organiseerde in samenwerking met Bloemistenkring 't Westland en de Limburgse pot- en perkplantenkring een reeks regio-bedrijfsbezoeken in het Gentse.

Automatisering is uiteraard geen nieuwe trend. Rudy Raes uit Destelbergen produceert en verkoopt jongplanten. Zo'n twintig jaar geleden kocht het bedrijf de eerste invulmachine. Die invulmachine zorgt ervoor dat elk vakje in de tray ook effectief gevuld is. De machine vervangt trayvakjes met niet-gekiemde zaden door vakjes met een jongplant. De kiem-

kracht van het zaad wordt op voorhand getest. Aan de hand hiervan wordt bepaald hoeveel er 'te veel' moet gezaaid worden om de niet-kiemers te compenseren. Kiempercentages variëren tussen de 75 en 98%.

Voor inpotrobots

De keuze voor een invulmachine betekende een grote sprong in productiviteit. "Een goede werkkracht kon 40 trays per dag invullen; de eerste invulmachine deed er 60 per uur en de huidige 120", aldus teeltlei-

der Mark Van Hyfte. De evolutie naar robotisering kwam er ook door druk vanuit de klantzijde. "Telers werken steeds meer met inpotrobots. Dat maakt het nog meer een vereiste dat elk vakje effectief een plantje bevat." Automatisering en digitalisering zijn ook hoekstenen voor de traceerbaarheid op het bedrijf. Het bedrijf heeft vooral kleine en middelgrote klanten. Dat betekent dat er een heel brede variëteit aan zaden wordt gezaaid, waaronder ook bepaalde groenten waarvoor de tracering nog veel strikter is.

Automatisering in het zaaien en invullen bij Rudy Raes Bloemzaden in Destelbergen

Elk plantje traceren

Elke zaadsoort krijgt bij binnenkomst op het bedrijf een barcode toegekend. Bij het zaaien – via een van de drie sterk geautomatiseerde zaaimachines – moet die barcode uiteraard overeenkomen met de barcode op de etiketten van de trays. Die barcode blijft bij de jongplanten tot ze worden uitgescand, en wordt ook gelinkt aan de tafel. “We kunnen dus van elk plantje traceren wanneer die ingescand is en met welke partij zaad”, vertelt Mark.

Wie heeft wat gestekt

Die traceerbaarheid wordt ook doorgetrokken in de stekafdeling. Hier wordt wel nog met de hand gestekt door een ploeg van 15-tal mensen. “Doordat we een heel ruim assortiment stekken met relatief kleine partijen, is automatisering hier voor ons voorlopig nog minder interessant, ook omdat we maar een aantal weken per jaar stekken. Wel scant elke stekster bij het begin en einde de tray in. Zo zien we wie wat gestekt heeft”, legt Rudy uit.

Britse markt is goede markt

Automatisering is niet enkel voor de hele grote sierteeltbedrijven een must, maar ook voor alle andere. Handelskwekerij De Mol-Verlee uit Lochristi maakt ook gebruik van een geautomatiseerde werklijn voor tafels om planten bijvoorbeeld wijder uiteen te zetten. 80% van de omzet van het bedrijf bestaat uit Hedera. 30% van de

Hedera-productie gaat richting Frankrijk, 40% naar het Verenigd Koninkrijk. Frank schat de Britse markt nog altijd in als een goede markt, al vreest hij na de Brexit-overgangperiode meer douanepapieren of fytowerk. Het bedrijf heeft acht mensen vast in dienst, waarvan minstens vijf om te stekken. Dat stekken is specialistenwerk voor vingervlugge mensen: elke pot krijgt een tiental stekken van de eigen moederplanten, met meerdere stekken van dezelfde rank. “Ik heb het geluk om telkens beroep te kunnen doen op mensen die dit graag en goed doen”, aldus Frank De Mol. Handig detail: de tafel waarop gestekt wordt is in hoogte verstelbaar voor een goede ergonomie.

Eenvoudig en vlot werken

Automatisering laat toe om vlot te werken, maar het streven naar eenvoudig en vlot werken past Frank ook toe in de rest van de bedrijfsvoering. Zo werd afscheid genomen van teelten die niet in de lijn lagen met de andere teelten op het vlak van bijvoorbeeld benodigde potgrond of van teelten die waardplant waren voor schadelijke insecten. Ook de invoering van het plantenpaspoort is een bijkomende last die ervoor kan zorgen dat teelten afgestoten worden.

Hedera en andere klimplanten bij De Mol-Verlee in Lochristi

Op vlak van afzet besloot Frank om zich niet meer te richten op cash-and-carry of kleinere winkels. “Deze vragen vaak kleine hoeveelheden van veel verschillende soorten, en dan nog in andere fusteenheden. Het sop was mij de kool niet meer waard”, legde Frank uit. Ook stopte het bedrijf grotendeels met etiketteren en stickers. “Het mag niets kosten en je vindt er geen mensen meer voor”, klonk de verklaring. Enkel het iets duurere gamma wordt nog gestickerd.

MPS-GAP en taupe

Tegelijkertijd wordt er naar de wensen vanuit de markt geluisterd. Zo heeft het bedrijf op vraag van klanten de MPS-GAP certificering weer opgenomen. “We waren bij de eersten om ons MPS-GAP te laten certificeren, maar waren hier wegens geen vraag naar mee gestopt. Nu is die vraag er uitdrukkelijk wel.” Ook schakelt het bedrijf over naar taupe-kleurige potten, geproduceerd van stromen aan consumenten-plastic (PMD). Dat laatste komt wel met een aanzienlijke meerkost.

© I. DE CLERCO

© I. DE CLERCO

© I. DE CLERCO

◀ Delosperma als nieuwe teelt bij Fleurig in Lochristi

▲ Opplooibare vork (coverbeeld), maar ook bijgieten met darm bij V-Flowers in Evergem

◀ Geautomatiseerde werklijn met paspoortprinter bij Luc Van den Berghe in Nevele

Tevreden klanten

Patrick Naudts van Fleurig uit Lochristi verontschuldigde zich bijna dat hij – in tegenstelling tot bovenstaande bedrijven – niet recent in zware automatisering of nieuwe infrastructuur had geïnvesteerd, maar dat belette hem niet om toch een duidelijke koersrichting uit te stippelen. Zo probeert hij de voorjaarsperkplanten zoveel mogelijk op voorhand te verkopen. “Al heb ik maar één grote klant, en dat is het weer”, was hij realistisch. Naast perkplanten teelt hij ook bloeiende terrasplanten en kerstbomen. Patrick wil robuuste planten, die tegen de weersinvloeden bestand zijn. “Ik heb onderbevloeiing, maar ik gebruik liever de klassieke beregning. Planten moeten bij de klant ook tegen regen kunnen.” Patrick's ervaring is wel dat afnemers niet altijd meer die plantenkennis hebben om kwaliteit te kunnen onderscheiden. Nochtans is die kwaliteit wel nodig om tevreden klanten te hebben die terugkeren.

Fleurig durft kiezen om in te zetten op nieuwe teelten zoals Delosperma. Proeven op het bedrijf helpen mee om

een inschatting te maken van de weerstand tegen vorst en droogte. Opvallend zijn de stenen potten. “Stenen potten met een gebruikte look zijn in”, wist Patrick. “De trend is dat het allemaal wat natuurlijker mag ogen. Potten worden een kleine beetje gekuist, maar niet veel.”

Minder remmen in plastic serres

V-Flowers in Evergem wordt geleid door Ignace en Carine Vereecke en zoon Tim. Viola en Argyranthemum behoren tot de hoofdteelten, aangevuld met zomerbloeiërs. Opvallend was dat er nog relatief veel water met de darm wordt bijgegeven. “We hebben grotere violen en die hebben meer water nodig. Gieten met de hand heeft ook grotere druppels, waardoor het water sneller van de plant afvalt”, meende Ignace. V-Flowers heeft zowel glazen serres als folieserres. “De ervaring is dat er in plastic serres minder geremd moet worden dan in glazen serres”, aldus Ignace. Voor veel soorten is dat een verbetering, behalve voor die variëteiten die genetisch al voorbestemd zijn om erg compact te groeien.

Opvouwbare vork

In de toekomst staat nog een uitbreiding op het programma, onder meer voor de teelt van viooltjes. Ook hier werd gekozen voor automatisering. Een automatische werklijn staat toe om in te potten, of de planten bij te werken op ergonomische hoogte. “De fysieke arbeid wordt hiermee zeer gereduceerd”, aldus Ignace. Een heftruck kan de planten van de grond oppikken en zo op een eerste werkband zetten. De heftruck kan zijn brede vork met planten in verschillende niveaus plooiën zodat de brede vork door de serredeuren kan.

Een heftruck is ook onderdeel geworden van de standaarduitrusting op het bedrijf van Luc Van den Berghe in Nevele. Het ruime sortiment bestaat onder andere uit Lavendel, Aster, Heuchera, Solanum en Capsicum. Ook hier is een automatische werklijn een onmisbaar onderdeel van het bedrijf geworden. De heftruck heeft er zelfs geen problemen mee om trays van de grond op de pikken. Het bedrijf is MPS gecertificeerd en streeft naar MPS GAP. ■